

בס"ד, ד' בתשרי תשע"ח

24 בספטמבר 2017

תיק מס' 77077

פסק דין

החובה לאבטח אזור תעשייה בישוב

בעניין שבין:

הנתבעת

אגודה שיתופית של ישוב

התובע

בעל עסק באזור התעשייה

א. עובדות מוסכמות

התובע הוא בעל עסק שאין ספק כי הוא תורם לפיתוח היישוב, הנמצא באזור התעשייה שבשטח היישוב (להלן: היישוב), ומחוץ לגדר הביטחון של היישוב. הימצאות העסק באזור זה, מחייבת אחריות ביטחונית. בית הדין קיבל לידי מהנתבעים הסכם לא חתום, שלדבריהם מחייב אותם, ובו נאמר (סעיף 6 ד):

"האגודה מתחייבת לשלב את האזור בסיורי השמירה של היישוב, ולסייע ככל יכולתה בהקמת מרכיבי ביטחון לאזור".

במשך תקופה של למעלה משנה רבש"ץ של היישוב לא פעל בהתאם להוראות המפורשות של ועדת הביטחון של היישוב בכל הנוגע לביטחון אזור התעשייה וגם סיורי השמירה של תושבי היישוב לא נעשו בצורה טובה, ולפעמים לא נעשו בכלל.

ב. טענות התובע

התובע דורש כי יקבעו נהלי שמירה מדויקים מטעם היישוב ויאכפו אותם. הבעיה מתגברת בשבתות ובמועדים בהם אנשים נמנעים משמירה ראויה בשל אי בהירות הלכתית.

התובע דורש שהרבש"ץ יחובר לאזעקה המופעלת במפעל שלו ויוכל להגיע בעצמו לאזור.

בנוסף מבקש התובע להצטרף לכיתת הכוננות ושיינתן לו נשק על מנת שיוכל להגן על עצמו ועל רכשו.

התובע דורש גם 1000 ש"ח הוצאות תביעה בבית הדין, 3,000 ש"ח הוצאות על 'פניות סרק' ופניה לבית הדין.

עמוד 1 מתוך 5

ג. תגובת הנתבעת

הנתבעת יוצגה ע"י מזכיר היישוב (להלן, לשם הנוחות, הנתבעים). הנתבעים אינם חולקים על התובע כלל וכלל. הם מסכימים שיש צורך לקבוע סידורי ביטחון ראויים, במסגרת היכולת הכלכלית שלהם כישוב מבודד וקטן. הם מבקשים מבית הדין עזרה בניסוח של הסדרים אלו. הנתבעים צירפו מסמך בו מסוכם ביקור של קצין הגמ"ר באזור התעשייה. במסמך מצויין כי הצבא "אינו נותן מענה הנדסי לעסקים שממוקמים מחוץ ליישוב", ועל בעל העסק לדאוג למענה ביטחוני הולם. עוד נקבע כי באופן חריג הצבא אישר לסייר לצאת לאזור התעשייה בתנאי שהדרך אינה בוצית ובאישור הרבש"ץ.

ד. השאלות לדין

1. על מי מוטלת האחריות לביטחון העסק.
2. מהם סידורי הביטחון הראויים, כאשר הצבא אינו לוקח אחריות מלאה על השטח.
3. דיני שמירה על רכוש במקום מבודד בשבתות ומועדים.
4. פיצוי על נזק והשתתפות בהוצאות משפט.

ה. האחריות לביטחון עסק הממוקם ביישוב

שני הצדדים ביקשו מבית הדין להכריע על מי מוטלת האחריות לביטחון העסק. בית הדין קובע כי היישוב הוא האחראי לסידורי הביטחון. בגמרא במסכת בבא בתרא (ז: -ח.) מדובר על גביית מיסים מבני הקהילה לצרכי ציבור, וביניהם שמירה על בני הקהילה ועל הרכוש: "כופין אותו לבנות בית שער ודלת לחצר. ... כופין אותו לבנות לעיר חומה ודלתים ובריח". ובשו"ע קסג, א: "כופין בני העיר זה את זה, (אפילו מעוט כופין את המרובים), לעשות חומה, דלתים ובריח לעיר". וכתב הסמ"ע (סק"א): "משמע בכל ענין אפילו אינה סמוכה לספר".

במדינת ישראל אמורים הצבא וכוחות הביטחון להגן על התושבים, אך כאשר הצבא אינו נותן מענה לעניין זה, חוזרת האחריות להיות מוטלת על בני הישוב. לכן היישוב אחראי לצרכי הביטחון

עמוד 2 מתוך 5

של התושבים ושל העסקים הפועלים בתחומו, ובכלל זה באזור התעשייה, מתוך התחשבות במגבלותיו. זאת ועוד, בהסכם שעומדים לצדדים לחתום נאמר כי היישוב ישתדל לדאוג לצרכי הביטחון של המקום ככל יכולתו, וכך יש לנהוג.

לשאלתנו הובהר כי היישוב הוא המעסיק של הרבש"ץ, וככל עובד הוא אמור לבצע את הוראות המעסיק. כמובן כל מעסיק צריך לחשוב ולהחליט על מה להקפיד עם העובדים שלו ועל מה לא, אך מציאות כזאת שעובד אינו מבצע הוראות מפורשות של המעביד, אינה תקינה, במיוחד במקרה דיון, בו תושבי היישוב נפגעים מחוסר ההקפדה הזאת.

מסקנה: היישוב הוא האחראי לביטחון תושביו והעסקים שבתחומו, והרבש"ץ הוא עובד של היישוב הממלא את הוראות המזכירות.

1. סידורי הביטחון הראויים

1. בכל הנוגע לאמצעים פיזיים (סלילת דרך, מצלמה, הכללת השטח בתוך גדר אחרת) שהצבא לא מספק, ועדת הביטחון של היישוב בשיתוף עם מזכיר היישוב ובנוכחות התובע, תדון בבקשות הללו בצורה מסודרת. **הכרעותיה יהיו מחייבות, ויש לקיימן ככתבן וכלשונו.**

2. **בהוראות השמירה שנתנו לתושבי היישוב - בחידוד נהלי השמירה - סייר לילה (16.6) נכתב בנוגע לענייננו:**

" בכל שעות השמירה יש להיות בחוץ ולהסתובב ברחבי הישוב... במהלך השמירה יש לבצע שני סיבובים רכובים, הסיבוב כולל נסיעה לאורך הגדר, ברחובות הישוב, נסיעה לאזור התעשייה (דרך הזיתים, בתוך השטח החקלאי בלבד) וירידה לצומת הכניסה לישוב. בשום אופן אין לנסוע בשטח! במהלך השמירה יש לבדוק את שלימות הגדר, אי הסתובבות אנשים חשודים וכל דבר חשוב אחר. "

בדיון הובהר לנו כי היחס של התושבים לשמירה על אזור התעשייה אינו כמקום שצריך לשמור עליו מצד הדין, אלא כמעין גמילות חסדים העושים עם התובע. בכדי להפסיק את היחס הזה, ולהדגיש את הצורך לשמור גם על אזור התעשייה, ייכתב סעיף מיוחד בחידוד נהלי השמירה החדשים, ובו ייכתבו נהלי השמירה על אזור התעשייה בסעיף נפרד. דוגמא לסעיף מעין זה:

שמירה על אזור התעשייה - על הסייר להגיע לאזור התעשייה במהלך הלילה פעמיים, ולבדוק את שלימות המבנה. אם יהיה צורך בכך הסייר ירד מהרכב ויבדוק את המצב בהליכה רגלית.

כמו כן יפורסמו נהלי שמירה לשומרים או לרבש"ץ החדש ובהם ייקבע שיש להגיע לאזור התעשייה פעם אחת בסיור הפתיחה ופעם נוספת בערב.

עמוד 3 מתוך 5

3. **נהלי פתיחה וסגירה של השער** - במייל שנשלח ע"י התובע לנתבעים (מתאריך 17.7.17) שכותרתו: "בעקבות פסק הדין שניתן בעניין הגדר" מצטט התובע מתוך פסק הדין: "הפתיחה והסגירה באחריות היישוב". בעקבות מייל נוסף של התובע (ב6.8) באותו נושא, הנתבעים השיבו (במייל מתאריך 23.8) כי לא נכון יהיה לקבל בנושא זה החלטות סופיות ללא ישיבה עם הרבש"ץ החדש, ושנושא זה הוא רגיש. בית הדין קובע כי בימים אלו בו מתנהל תהליך בחירה של רבש"ץ חדש חייבים הנתבעים לעמוד על נושא שמירת אזור התעשייה ע"פ הנהלים שהוזכרו לעיל באופן ברור ומפורש כתנאי להעסקתו של רבש"ץ חדש.

4. **חיבור למערכת האזעקה של המפעל** - הרבש"ץ יחובר לאזעקה של המפעל, בתוך חודש ממתן פסק"ד זה.

5. **הכנסת הנתבע לכיתת הכוננות** - בדיון בפני בית הדין ניכר היה שנושא זה לא נתון במחלוקת בין הצדדים. במיילים שנשלחו בין הצדדים הוזכרה סיבה פרוצדוראלית המונעת ממנו להיות חבר בכיתת הכוננות. לכן הרבש"ץ החדש יבחן בחיוב את הכנסתו של התובע לכיתת הכוננות.

ז. דיני שמירה על רכוש בשבתות ומועדים

בדיון בפני בית הדין הועלתה שאלת השמירה על המפעל בשבת. כיוון שליישוב ישנו רב, על מזכיר היישוב לפנות אל הרב בבקשה לקבלת הנחיות מפורטות כיצד יש לשמור על אזור התעשייה בשבתות ומועדים. הנחיות אלו יפורסמו ברבים.

כמראה מקום בלבד נציין למאמרו של הרב גורן "הבטחת המרעה בארץ ישראל" (בשנתון 'שנה לשנה' תשל"ט עמ' 151-154), למאמרו של הרב הנקין בתחומין ג (עמודים 30-36) ולמאמרו של הרב יהונתן בלס בתחומין לו (עמודים 33-44) הנוגע בנושא זה מכל היבטיו.

ח. פיצוי כספי

בכתב התביעה הוזכרה התביעה הממונית, אך בדיון בפני בית הדין לא הוזכר ממנה דבר, ואכן דינה להידחות על הסף. לא הובאה בפני בית הדין שום הוכחה על נזק כל שהוא, וביטול זמן אינו נזק, ודאי במקרה בו אין כוונה להזיק.

בנוגע להחזר הוצאות משפט, על פי ההלכה כאשר שני הצדדים התנהלו בדיון המשפטי באופן סביר הם מתחלקים באגרת ביה"ד (שו"ת הריב"ש, תעה; שו"ת תשובות והנהגות ב, תרצו, בסופו). על כן הנתבעים יחזירו לתובע חצי מאגרת ביה"ד, סה"כ 500 ש"ח.

עמוד 4 מתוך 5

החלטות

- א. ועדת הביטחון של היישוב בשיתוף עם מזכיר היישוב ובנוכחות התובע תתכנס **עד ר"ח חשוון תשע"ח**, ותדון בסידורי הביטחון של אזור התעשייה (גדר, סלילת דרך, מצלמות וכדו'). הכרעותיה יהיו מחייבות, יש לקיימן ככתבן וכלשונו. ייקבע לו"ז מסודר לביצוע.
- ב. המזכירות תפרסם **עד ר"ח חשוון תשע"ח**, הוראות נהלי שמירה חדשים בהם יפורטו נהלי השמירה על אזור התעשייה בסעיף מיוחד. בסעיף יפורטו במדוייק מספר הפעמים שיש להגיע לאזור התעשייה. בנוסף יקבעו נהלים לשומרים בשעות היום.
- ג. הפתיחה והסגירה של השער היא באחריות היישוב, כפי שנקבע בפסק הדין הקודם, ודברים ברוח זו צריכים להיקבע בהסכם עם הרבש"ץ החדש.
- ד. יש לחבר את הרבש"ץ למערכת האזעקה של המפעל **בתוך חודש ממתן פסק דין זה**.
- ה. הרבש"ץ החדש יבחן בחיוב את בקשת התובע להיכלל בכיתת הכוננות, ויודיע על החלטתו **בתוך חודש ממתן פסק דין זה**.
- ו. מזכיר היישוב יפנה **מיידית** לרב היישוב, בבקשה לקבלת הנחייה, כיצד יש לשמור על אזור התעשייה בשבתות ובמועדים, ויפרסם את הנחיית הרב ברבים, מיד עם נתינתה.
- ז. הנתבעת תשלם לתובע חצי מאגרת בית הדין בסך של 500 ש"ח, בתוך חודש ממתן פסק דין זה.

בזאת באנו על החתום

היום ד' בתשרי תשע"ח, 24 בספטמבר 2017

הרב עמוס ראבילו

אב"ד הרב אברהם גיסר

הרב שמעון ברוך הלוי גרבוז

עמוד 5 מתוך 5

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem 91080

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס Fax 02-5379626 www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר חס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois